

Assignatura:

TEMES D'ADMINISTRACIÓ I ECONOMIA DE L'EMPRESA
(curs 96-97: *ANÀLISI DE LA RENDIBILITAT I DE LA PRODUCTIVITAT*)

Curs	Cicle	quadrimestre	horari
1996-97	2n.	Octubre-Febrer => Febrer-Maig =>	dimarts i dijous, a les 16,30 dimarts i dijous, a les 9

Grup	Professor	Horari tutories:
(tarda)	Oct-Feb Jaume Pujol	dimarts i dijous de 17,45-19,15
(matí)	Feb-Mai Immaculada Vilardell	dimarts i dimecres de 12-13,30

PROGRAMA

RESUM TEMÀTIC

L'assignatura està orientada, des d'una perspectiva empírica, a l'anàlisi del comportament econòmic de les empreses a partir, principalment, dels comptes que estan obligades a elaborar periòdicament (balanços i estats de resultats). Pretén familiaritzar l'alumne amb l'ús de conceptes bàsics com *rendibilitat*, *productivitat*, *nivell d'ocupació*, *índex de preus*, *"mix" comercial*, i subministrar-li uns instruments per poder contestar preguntes com: Quines són les causes rellevants de la variació observada en la rendibilitat de l'empresa "A"? ¿En quina mesura ha influït cada una d'aquestes causes? ¿Ha millorat la productivitat envers el període anterior? ¿Com ha influït aquest fet en el resultat econòmic (en la taxa de marge, p.e.)? ¿Per què ha augmentat (ho ha disminuït) la productivitat respecte a l'any passat? ¿S'observa que l'empresa "A" té una productivitat més alta (o més baixa) que l'empresa "B"? ¿En quant a millorat la productivitat del sector alimentari espanyol durant el darrer any? ¿L'increment salarial del sector de transformats metàl·lics ha estat relativament superior o inferior a l'increment de la seva productivitat?

Pre-requisits:

L'orientació i el tractament adoptat no pressuposa altres coneixements previs que els propis d'un primer cicle de Ciències Econòmiques (ADE o ECO), encara que, el fet que l'alumne estigui prèviament familiaritzat amb la utilització i interpretació d'estats financers facilitarà el seguiment de l'assignatura. Per exemple, haver cursat prèviament: *"Anàlisi d'Estats Financers"* (alumnes de ADE) o *"Anàlisi Econòmic-Financera de l'Empresa"* (alumnes de ECO). O bé llegir prèviament un text introductori sobre el tema, com: URIAS, Jesús (1991) *Análisis de Estados Financieros*, McGraw-Hill.

Orientació:

Aproximadament el 40 % de les hores lectives seran de pràctiques. S'estima que, a més de l'assistència a classe, cal que l'alumne dediqui un mínim de 3 hores a la setmana a l'estudi, des del començament. Cada grup de 2-3 alumnes realitzarà un treball d'aplicació amb dades reals d'una empresa o sector, al llarg de tots els temes del programa. Per a la realització del treball, caldrà familiaritzar-se amb l'ús d'algun programa d'ordinador tipus 'full de càlcul' (Excel o Lotus). Els resultats del treball hauran de ser exposats a classe.

TEMES:

- 1. AVALUACIÓ DE LA GESTIÓ D'UNA EMPRESA DES DE L'EXTERIOR: FONTS D'INFORMACIÓ BÀSICA**
 - 1.1 El BALANÇ DE SITUACIÓ: estructura estàndard; criteris implícits; interpretació.
 - 1.2 El COMPTA DE RESULTATS: estructura estàndard; costos unitaris / costos imputats;
 - 1.3 La perspectiva de l'anàlisi externa: objectius; possibilitats; limitacions.
- 2. QUADRE DE VARIABLES ECONÒMICO-COMPTABLES PER A L'ANÀLISI**
 - 2.1 Variables normalitzades per al BALANÇ; variables compostes; "ratios" bàsiques.
 - 2.2 Traducció/resum d'un balanç, en termes de les variables definides.
 - 2.3 Variables normalitzades per a l'ESTAT DE RESULTATS;
 - 2.4 Traducció/resum d'un estat de resultats, en termes de les variables definides
 - 2.5 Els actius i resultats aliens a l'explotació
 - 2.6 Els resultats extraordinaris
- 3. AVALUACIÓ DEL FUNCIONAMENT ECONÒMIC : LA TAXA DE RENDIBILITAT**
 - 3.1 El concepte de *rendibilitat* d'una empresa, i les seves diferents versions
 - 3.2 Models d'anàlisi factorial simple de la *rendibilitat*
- 4. ANÀLISI DINÀMICA: CANVIS EXPLICATS PER CADA VARIABLE DETERMINANT**
 - 4.1 Mètode de les diferències; *mètode dels promitjos*
 - 4.2 Mètode de les taxes de variació; índex i taxa de variació d'una variable temporal; *el mètode de les 'taxes de variació continua'*
- 5. MODEL D'ANÀLISI DE LA RENDIBILITAT, PER ETAPES (I)**
 - 5.1 Limitacions dels models d'anàlisi factorial simple
 - 5.2 La *rendibilitat dels capitals propis* i l'efecte *palanca*
 - 5.3 Part de la variació de la rendibilitat explicada per cada variable determinant
- 6. MODEL D'ANÀLISI DE LA RENDIBILITAT, PER ETAPES (II)**
 - 6.1 Anàlisi de la *rendibilitat de l'empresa*
 - 6.2 Anàlisi de la *rendibilitat de l'explotació*
 - 6.3 Part de la variació de la rendibilitat explicada per cada variable determinant
- 7. MODEL D'ANÀLISI DE LA RENDIBILITAT, PER ETAPES (III):**
 - 7.1 Anàlisi de la *taxa de marge net*; variació explicada per cada variable determinant
 - 7.2 Aplicació conjunta, com a model explicatiu global
 - 7.3 Part de la variació d'una taxa de rendibilitat explicada per cada variable elemental
- 8. QUE S'ENTÉN PER PRODUCTIVITAT**
 - 8.1 El concepte de *productivitat* d'una empresa, i les seves diferents versions
 - 8.2 Models de mesura de la productivitat
- 9. LA PRODUCTIVITAT COM A VARIABLE EXPLICATIVA DE LA TAXA DE MARGE (I)**
 - 9.1 Mesura de la Productivitat a partir dels estats comptables: Model i terminologia
 - 9.2 Aplicació del model a l'anàlisi de la *taxa de marge brut*
 - 9.3 Determinació de l'efecte atribuïble a cada variable determinant

10. LA PRODUCTIVITAT COM A VARIABLE EXPLICATIVA DE LA TAXA DE MARGE
(II)
- 10.1 El càlcul dels índex de preus, a la pràctica
 - 10.2 Els *índex de variació de la productivitat per a cada factor*; significat específic
 - 10.3 Determinació de l'efecte (sobre la taxa de marge) de la variació de la productivitat de cada factor.

11. EXTENSIÓ DEL MODEL D'ANÀLISI DE LA PRODUCTIVITAT
- 11.1 Aplicació a l'anàlisi de la *taxa de costos no-imputats, fixos*
 - 11.2 Aplicació a l'anàlisi de la *taxa de costos no-imputats, variables*
 - 11.4 Aplicació del model a una única taxa de costos .
 - 11.5 Aplicació a la comparació de la productivitat entre dues empreses

12. PRODUCTIVITAT DEL TREBALL I PRODUCTIVITAT DEL CAPITAL.
- 12.1 Productivitat i *nivell d'ocupació* del factor treball (i d'altres factors semi-fixos)
 - 12.2 *Productivitat per hora treballada* i nivell d'ocupació: atribució d'efectes
 - 12.3 Elements que poden fer variar la *productivitat per hora treballada*; productivitat i qualitat de vida.
 - 12.4 Càlcul i interpretació de l'índex de variació de la productivitat de l'*Immobilitzat*
 - 12.5 Interpretació de l'índex de variació de la productivitat en el cas d'un cost variable tipus 'Comissions' .
 - 12.6 La inevitable interdependència entre els indicadors de productivitat parcials
 - 12.7 Efectes induïts: *productivitat aparent vs. productivitat real*.

13. APLICACIÓ GLOBAL DELS MODELS DE RENDIBILITAT I DE PRODUCTIVITAT
- 13.1 El model explicatiu conjunt: La productivitat com a variable determinant de la rendibilitat.
 - 13.2 Part de la variació de la rendibilitat explicada per una de les seves variables elementals.
 - 13.3 Aplicacions del model conjunt a simulació (estudis prospectius): simulació directa
 - 13.4 Aplicacions del model conjunt a simulació (estudis prospectius): simulació inversa

14. ESTUDIS EMPÍRICS DE RENDIBILITAT I PRODUCTIVITAT
- 14.1 Presentació dels treballs fet per cada grup d'alumnes

* * *

BIBLIOGRAFIA

- * PRIOR, D./VERGÈS, J./VILARDELL, I., (1993): La evaluación de la eficiencia en los sectores privado y público. Instituto de Estudios Fiscales, (capítols 1, 3 i 6).
- * VERGÈS, J.: Análisis del funcionamiento de las empresas: de la rentabilidad a la productividad. Publicació de la Facultat, (equivalent als capítols 1 i 3 del text anterior).
- * Exercicis (Publicació de la Facultat)
- * Lectures (Publicació de la Facultat)

AVALUACIÓ

Examen final escrit, 50 % de la nota (posant l'èmfasi en els aspectes conceptuals bàsics de cada tema, més que en els aspectes estrictament quantitatius o de càlcul). Avaluació de la participació individual a les pràctiques, 20 % de la nota. Avaluació del treball d'aplicació al llarg del curs (grups de 2-3 alumnes), 30 % de la nota.

CALENDARI

Hom preveu dedicar una mitjana de dues sessions a cada tema del programa.